

**Eldrerådet og rådet for mennesker
med nedsatt funksjonsevne
18.04.2024**

Bakgrunn for saken

- I sak 38/23 Handlings- og økonomiplan 2024 – 2027 ble det vedtatt et budsjett for 2024 med et negativt driftsresultat på 33,5 millioner kroner og med bruk av disposisjonsfond på 157,9 millioner kroner.
- I kommunestyresak 9/24, vedtok kommunestyret en strategi for håndtering av underskuddet og hvordan det skal arbeides videre med å skape tilstrekkelig økonomisk handlingsrom. Kommunestyret fattet følgende vedtak:
  - *Kommunestyret slutter seg til kommunedirektørens vurdering av at uspesifisert saldering på 30 millioner kroner ligger sentralt plassert gjennom året.*
  - *Kommunedirektøren bes om å redegjøre for den økonomiske utviklingen i formannskapet i hvert møte.*
  - *Eventuelle salderingstiltak som ligger utenfor kommunedirektørens fullmakter legges frem for kommunestyret fortløpende.*
  - *Kommunedirektøren bes om i rammesaken å legge frem på overordnet nivå hvilke salderingsforslag som vil bli foreslått i Handlings – og økonomiplan 2025-2028*

Utredningsoppdrag

- Strukturelle endringer i tjenestetilbudet
  - Demografiske endringer
  - Omfang og kvalitet på kommunale tjenester
  - Legge ned tilbud, nedskalere tilbud eller i større grad se tilbud i sammenheng
  - Organisering og bemanning
  - Bruk av kommunale bygg og vurdering av nødvendigheten av å leie lokaler eksternt
  - Teknologi og digitalisering
  - Sykefravær
- Kommer utredningsoppdrag og/eller orientering om tiltak som er iverksatt.
- F.eks organisering av de øverste ledernivåene som det vil bli orientert om, men ikke bedt om utredningsoppdrag på.
  - Tiltak som iverksettes for å få ned sykefraværet vil bli drøftet og orientert om.

Vedtatte utredninger

Følgende tiltak utredes:

- Tiltak 1: Reduksjon åpningstid barnehage
- Tiltak 2: Reduksjon åpningstid SFO
- Tiltak 3: Skolestruktur
- Tiltak 4: Vurdere innleie av modulbygg ved skolene
- Tiltak 5: Barnehagestruktur
- Tiltak 6: Vurdere sentralt opptak i barnehagene
- Tiltak 7: Lokale moderasjonsordninger i barnehage og SFO
- Tiltak 8: First Lego League
- Tiltak 9: Sommerskolen
- Tiltak 10: Vurdere ikke lovpålagte tjenester i skole og barnehage
- Tiltak 11: Produksjonskjøkken og drift av kafeer i helse og omsorg
- Tiltak 12: Samlokalisering av bibliotek og innbyggertorg/knutepunkt
- Tiltak 13: Brannstasjonsstruktur**
- Tiltak 14: Avgiftsbelegge flere utfartsparkeringer

Utredningsoppdrag

Tiltak 1 Åpningstider barnehage

- Drammen kommune har for barnehager og SFO per i dag romslige åpningstider, samt en praksis der det holdes åpent i romjul og påskeuka. Dette er totalt sett lengre åpningstider sammenliknet med aktuelle omkringliggende kommuner. Dagens praksis er svært personell- og kostnadskrevenende.

-

Tiltak 2 Åpningstider SFO

- Alle barneskolene i kommunen har tilbud om SFO, og de har i dag åpningstid fra 07:00-17:00. Alle barn på 1.-4.trinn som ønsker å være på SFO/søker plass på SFO får vedtak om plass. Lovverket gir regler om at kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning, men regulerer ikke omfang og organisering.

Tiltak 3 Skolestruktur

- Antall elever i grunnskolen har gått ned de siste fem årene, med en noe mindre nedgang enn forventet det siste året. Dette tiltaket foreslår å utrede om skolekretser bør justeres slik at kapasiteten til elevene blir jevnere mellom skolene og om antall barneskoler i kommunen kan reduseres.

Utredningsoppdrag

Tiltak 4 Vurdere innleie av modulbygg ved skolene

- Noen skoler i Drammen kommune har i dag for liten kapasitet til alle elevene i eget skolebygg. I slike tilfeller har modulbygg (også kalt brakker/paviljonger) vært brukt til å øke skolens totale areal. Tre skoler har i dag modulbygg som leies av eksterne. Leide moduler øker kostnadene for skolene. Dette tiltaket foreslår å utrede bruken av innleide modulbygg ved skolene i Drammen

Tiltak 5 Barnehagestruktur

- Det er 34 kommunale barnehager i Drammen kommune, og 44 private. Dette tiltaket handler om de kommunale barnehagene. Antall barn i barnehagealder har gått ned de siste årene, og prognoser tilsier at trenden vil fortsette. Dette tiltaket vil vurdere hvordan de kommunale barnehagene kan tilpasse driften til færre barn.

Tiltak 6 Vurdere sentralt opptak i barnehagene

- Når familier søker plass i kommunale barnehager, er det den enkelte styrer/barnehage som innvilger eller avslår plass i egen barnehage. Dette tiltaket vil utrede fordeler og ulemper ved å gjennomføre opptaket i barnehagene i en koordinert og overordnet kommunal prosess.

Tiltak 7 Lokale moderasjonsordninger i barnehage og SFO

- Drammen kommune har vedtatt lokale moderasjonsordninger både for barnehage og SFO. Dette tiltaket vil utrede avvikling av noen eller alle lokale moderasjonsordninger i barnehage og SFO og kun tilby de nasjonale moderasjonsordningene.

Utredningsoppdrag

Tiltak 8 First Lego League

- First Lego League Challenge er en forsknings- og teknologikonkurrans for barn. Målet er å inspirere barn og unge til å bli morgendagens ingeniører, forskere og problemløsere. Dette tiltaket ser på muligheter for å organisere turneringen med lavere kostnad eller avvikle tiltaket.

Tiltak 9 Sommerskolen

- Sommerskolen er et gratis tilbud i tre av skolens ferieuken på sommeren. Den økonomiske rammen for sommerskolen er 1,7 millioner kroner. Dette tiltaket foreslår å vurdere nedskalering eller avvikling av sommerskolen og utrede videre hvordan ferieaktiviteter kan tilbys innbyggere på annen og rimeligere måte.

Tiltak 10 Vurdere ikke-lovpålagte tjenester i skole og barnehage

- Opplæringsloven og barnehageloven regulerer mange plikter for kommunene. Både barnehage og skole har derfor mange lovpålagte oppgaver. Drammen har også tilbud om flere ikke-lovpålagte tjenester i barnehager og skoler. Eksempler på ikke-lovpålagte tjenester er sosialfaglige stillinger på barneskolene, arbeidslivsfag på ungdomsskolen, tiltaket «Guttas Campus» og piloten med økt bemanning i barnehage. Dette tiltaket vil vurdere de ikke-lovpålagte tjenestene i barnehage og skole, og vurdere om det er mulig å nedskalere, tilby de på andre måter eller avvikle noen av tjenestene.

Tiltak 11 Kjøkken og drift av kafeer

- Ernæring og kjøkkendrift har produksjonskjøkken i Drammen, Mjøndalen, Solbergelva og Svelvik, samt at de driver fire kafeer. Dette tiltaket innebærer en vurdering av antall produksjonskjøkken og en vurdering av kafeene som driftes av kommunen.

Utredningsoppdrag

Tiltak 12 Samlokalisering av bibliotek, innbyggertorg/ knutepunkt

- Drammen kommune har i dag fire bibliotek: Svelvik bibliotek, Fjell bibliotek, Drammensbiblioteket og Mjøndalen bibliotek. Kommunen har også fem innbyggertorg – Bragernes, Fjell, Mjøndalen, Strømsø og Svelvik. Flere av disse inngår som en del av knutepunkt i de ulike kommunedelene.
- Tiltaket innebærer vurdering av samlokalisering og felles utnyttelse av ressurser mellom bibliotek og innbyggertorg/knutepunkt.

Tiltak 13 Brannstasjonsstruktur

- Brannordningen (herunder antall brannstasjoner) fastsettes på bakgrunn av en analyse av sikkerhet og sårbarhet (ROS) som revideres hvert 4. år. Drammensregionens Brannvesen IKS (DRBV) er i gang med en ROS- analyse, for kommende fire-årsperiode. Tidligere analyser har konkludert med at brannstasjonen i Mjøndalen kan legges ned. Dersom den nye analysen konkluderer med det samme, vil slik nedleggelse kunne være aktuelt. Tiltaket må sees i sammenheng med en velfungerende brannordning også i de øvrige deltagerkommunene i DRBV, som er Lier, Øvre Eiker, Sigdal og Krødsherad.

Tiltak 14 Avgiftsbelegge flere utfartsparkeringer (parkering i tilknytning til friluftsområder)

- Enkelte av utfartsparkeringene som eies av Drammen kommune er avgiftsbelagt, men det er ikke en gjennomgående politikk for hele kommunen. Avgiftsbelagte utfartsparkeringer er innenfor tidligere Drammen kommunes grenser. Tiltaket innebærer vurdering av om det flere utfartsparkeringer skal avgiftsbelegges, vurdering av avgiftsnivå og kriterier for å avgiftsbelegge.

Utredningsoppdrag forslag møterunde april/mai:

Følgende tiltak utredes:

1. Tiltak 15: Nedre Eik Gård
2. Tiltak 16: Organisering av arbeid med tilskuddsordninger
3. Tiltak 17: Drammen Kommunale Pensjonskasse
4. Tiltak 18: Drammen Rådhus – leiekontrakt
5. Tiltak 19: Samlokalisering av krisesenter
6. Tiltak 20: Kjøp av tjenester – helse, sosial og omsorg
7. Tiltak 21: Struktur helsestasjoner
8. Tiltak 22: Akutt bostedsløse/botilbud
9. Tiltak 23: Samlokalisering av barnevernstjenesten
10. Tiltak 24: Egenbetaling transport og praktisk bistand
11. Tiltak 25: Vikarpool innen P05 tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne
12. Tiltak 26: Innføring av gebyr/brukerbetaling ved hjemkjøring av hjelpemidler
13. Tiltak 27: Vurdering av fastlegefunksjon ved legevakten
14. Tiltak 28: Kinnerud Gård
15. Tiltak 29: Drammensbadet KF

Utredningsoppdrag

Tiltak 15: Nedre Eik Gård

- Nedre Eik gård startet som rehabiliteringstiltak for rusavhengige i 2021, med forankring i innovasjonsstrategi fra tidligere Drammen i 2017. Rehabiliteringsmodellen er ikke bærekraftig med dagens 5-6 beboere og det trengs investeringsmidler for å øke kapasiteten.
- Tiltaket består i å utrede videre drift og utvikling av Nedre Eik gård, herunder vurdering av kommunale investeringer på Nedre Eik gård, mulighet for samarbeidsavtaler/samarbeid med andre kommuner, partnerskap med ideelle organisasjoner, overdragelse av virksomheten ved gården eller avvikling av driften.

Tiltak 16: Organisering av arbeid med tilskuddsordninger

- Kommunen betaler ut en rekke tilskudd til organisasjoner, lag og foreninger. Det er allerede igangsatt et arbeid med gjennomgang av tilskuddsordninger.
- Kommunen søker i dag flere eksterne tilskudd, men uten helhet og systematikk i hva som søkes, hvordan midlene benyttes og rapportering.
- Tiltaket innebærer en utredning av hvordan kommunen kan styrke arbeidet med å hente inn og benytte eksterne tilskuddsordninger, og arbeidet med tilskuddene kommunen deler ut.

Tiltak 17: Drammen Kommunale Pensjonskasse

- Når "Nye Drammen kommune" ble etablert i 2020 ble det i 2018/2019 foretatt en vurdering av om kommunen skulle tilslutte seg KLP eller om Drammen kommunale pensjonskasse (DKP) skulle være leverandør for hele den nye kommunen.
- Kommunedirektøren vurderer at pensjonsleveranser er en anskaffelse på lik linje med andre anskaffelser og vurderer at tjenstepensjon med jevne mellomrom bør utsettes for konkurranse.
- Tiltaket innebærer utredning av mulig konkurranseutsetting av pensjonsleveranse.

Utredningsoppdrag

Tiltak 18: Administrasjonslokaler

- Drammen rådhus, Svelvik rådhus og rådhuskvartalet i Mjøndalen er administrasjonslokaler som, samlet sett, har store kostnader til leie, drift og vedlikehold. Lokalene eies av Drammen kommune, Drammen kommunale pensjonskasse, KLP og Eidra AS.
- Tiltaket innebærer utredning av kommunens behov for lokaler til administrasjon ved de tre lokasjonene og hva som skal gjøres med byggene videre.

Tiltak 19: Samlokalisering av krisesenter

- Krisesenteret består i dag av en mannsbolig og en kvinnebolig. Det har pågått et arbeid med å finne en ny løsning for krisesenteret som innebærer samlokalisering av manns- og kvinneboligen. En samlokalisering vil medføre økte kostnader til leie og/eller investeringer
- Tiltaket innebærer å se på løsninger innenfor dagens bygg eller leie til en lavere kostnad, eventuelt uten at det innebærer samlokalisering av manns- og kvinneboligen.

Tiltak 20: Kjøp av tjenester – helse, sosial og omsorg

- Helse og omsorgstjenestene kjøper bo- og tjenestetilbud for over 100 millioner kroner per år av private leverandører. Mange av kjøpene gjennomføres som enkeltanskaffelser/minikonkurranser
- Tiltaket innebærer en gjennomgang av eksterne kjøp, vurdere hvilke tjenester kommunen kan tilby billigere i egenregi og slutføre arbeidet med ramme-/driftsavtaler med leverandører, slik at kostnadene blir mer forutsigbare i de tilfellene der det er nødvendig å kjøpe bo- og/ eller tjenestetilbud.

Utredningsoppdrag

Tiltak 21: Struktur helsestasjoner

- I Drammen kommune er det i dag 6 helsestasjoner som til sammen skal dekke tilbudet til barn 0-5 år. Antall barn i alderen 1-5 år har gått ned de siste årene, og prognoser fra SSB tilsier at denne trenden kommer til å fortsette i årene som kommer.
- Dette tiltaket innebærer å utrede blant annet om antall helsestasjoner kan reduseres for å tilpasse driften til færre barn og om åpningstider ved enkelte helsestasjoner kan justeres.

Tiltak 22: Akutt bostedsløse/botilbud

- Nåværende midlertidige botilbud for akutt bostedsløse er lokalisert på flere ulike steder i kommunen. Oppfølgingen i boligene er fragmentert og det oppleves utfordringer med ødelegging av inventar, fare for brann med videre.
- Tiltaket innebærer vurdering av en samlokalisering av midlertidig botilbud til den mest krevende gruppen bostedsløse på én adresse.

Tiltak 23: Samlokalisering av barnevernstjenesten

- Barnevernstjenesten består av 7 avdelinger. Virksomheten er lokalisert i 4 ulike bygg fordelt på 3 ulike lokasjoner. Virksomheten disponerer også lokaler på Svelvik og Fjell der det er fast tilstedeværelse i tillegg til møter ved behov.
- Tiltaket innebærer å utrede muligheten for full samlokalisering av barnevernstjenesten og vurdering av åpningstid/kontortid.

Utredningsoppdrag

Tiltak 21: Struktur helsestasjoner

- I Drammen kommune er det i dag 6 helsestasjoner som til sammen skal dekke tilbudet til barn 0-5 år. Antall barn i alderen 1-5 år har gått ned de siste årene, og prognoser fra SSB tilsier at denne trenden kommer til å fortsette i årene som kommer.
- Dette tiltaket innebærer å utrede blant annet om antall helsestasjoner kan reduseres for å tilpasse driften til færre barn og om åpningstider ved enkelte helsestasjoner kan justeres.

Tiltak 22: Akutt bostedsløse/botilbud

- Nåværende midlertidige botilbud for akutt bostedsløse er lokalisert på flere ulike steder i kommunen. Oppfølgingen i boligene er fragmentert og det oppleves utfordringer med ødelegging av inventar, fare for brann med videre.
- Tiltaket innebærer vurdering av en samlokalisering av midlertidig botilbud til den mest krevende gruppen bostedsløse på én adresse.

Tiltak 23: Samlokalisering av barnevernstjenesten

- Barnevernstjenesten består av 7 avdelinger. Virksomheten er lokalisert i 4 ulike bygg fordelt på 3 ulike lokasjoner. Virksomheten disponerer også lokaler på Svelvik og Fjell der det er fast tilstedeværelse i tillegg til møter ved behov.
- Tiltaket innebærer å utrede muligheten for full samlokalisering av barnevernstjenesten og vurdering av åpningstid/kontortid.

Utredningsoppdrag

Tiltak 24: Egenbetaling transport og praktisk bistand

- Praktisk bistand, rengjøring og dagsenter for eldre er tilbud kommunen kan kreve egenandel for. Kommunen kan også, på visse vilkår, ta egenbetaling for transport til og fra dag- og aktivitetstilbud.
- Tiltaket innebærer en gjennomgang av transporttilbudet og av egenbetalingsordningen

Tiltak 25: Vikarpool innen P05 tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne

- En vikarpool består av faste ansatte som jobber på tvers av avdelinger. Selv om de har faste stillinger og turnuser, kan avdelingen de skal jobbe i, variere. Dersom en vikarpool organiseres og driftes på rett måte, kan det gi økonomiske effekter i form av blant annet redusert bruk av overtid og ekstravakt, redusert sykefravær og rett bruk av kompetanse.
- Tiltaket innebærer å utrede om og eventuelt på hvilken måte det kan etableres en vikarpool for P05 tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Tiltak 26: Innføring av gebyr/brukerbetaling ved hjemkjøring av hjelpemidler

- Det er i dag ikke gebyr/betaling ved utkjøring eller innhenting av kommunale hjelpemidler.
- En innføring av gebyr vil kunne gi inntekter og vil kunne gi redusert belastning på kommunens kapasitet til utkjøring og innhenting av hjelpemidler ved at flere velger å hente mindre hjelpemidler selv, i praksis som oftest pårørende.
- Tiltaket innebærer vurdering av å innføre brukerbetaling for hjemkjøring av hjelpemidler

Utredningsoppdrag

Tiltak 27: Vurdering av fastlegefunksjon ved legevakten

- En fastlegefunksjon ved Drammen legevakt vil kunne håndtere ikke-øyeblikkelig hjelp for pasienter som ikke allerede har en fastlege. Målgruppen inkluderer studenter, flyktninger, gjestearbeidere, turister og andre som midlertidig oppholder seg i kommunen. I dag håndteres disse av ordinær legevakt og gjennom avtaler med fastlegesenter.
- Tiltaket innebærer å utrede etablering av en slik funksjon ved legevakten.

Tiltak 28: Kinnerud gård

- Drammen kommune eier Kinnerud gård ved SIF- hytta i Konnerudmarka. Gården har stått tom siden sommeren 2023. Gården består av hovedhus, et lite frittstående hus, låve, slåtteenger og utmarksområder.
- Tiltaket innebærer vurdering av om gården
- delvis kan erstatte behovet kommunen i dag har til å kjøpe eksterne tilbud/plasser innenfor ulike programområder, for eksempel elevplasser på gårder i andre kommuner, mestrings- og aktivitetstilbud for andre grupper.
- kan drives videre sammen med andre aktører eller frivillige lokale foreninger i et økonomisk bærekraftig perspektiv.
- kan brukes til å tilby kommunale og frivillige aktiviteter/tilbud på hverdager og helger.
- skal forpaktes videre eller selges.

Tiltak 29: Drammensbadet KF

- Drammensbadet KF skal ivareta kommunens forpliktelser til å gjennomføre svømmeopplæring og tilfredsstillende behov for idrettsaktivitet, opplæring, rekreasjon og helsefremmende tiltak. Drammensbadet KF skal driftes med størst mulig grad av selvfinansiering. Selskapet hadde i 2023 et underskudd på 8,2 millioner kroner og selskapet har nå negativ egenkapital.
- Tiltaket innebærer utredning av mulige tiltak for å bedre økonomien i Drammensbadet KF. Dette kan innebære vurdering av åpningstider for badet og kafeen, vurdere automater i stedet for bemannet servering, samarbeid med andre aktører med mer.